

Β' ΤΑΞΗ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Πρωτότυπο Κείμενο
Δημοσθένους Υπέρ της των Ροδίων Ελευθερίας
Παράγραφοι 3-4

Ἡτιάσαντο μὲν γὰρ ἡμᾶς ἐπιβουλεύειν αὐτοῖς Χίοι καὶ Βυζάντιοι καὶ Ῥόδιοι, καὶ διὰ ταῦτα συνέστησαν ἐφ' ἡμᾶς τὸν τελευταῖον τουτονὶ πόλεμον· φανήσεται δ' ὁ μὲν πρυτανεύσας ταῦτα καὶ πείσας Μαύσωλος, φίλος εἶναι φάσκων Ῥοδίων, τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ἀφηρημένος, οἱ δ' ἀποδείξαντες ἑαυτοὺς συμμάχους Χίοι καὶ Βυζάντιοι τοῖς ἀτυχήμασιν αὐτῶν οὐ βεβοηθηκότες, ὑμεῖς δ', οὓς ἐφοβοῦντο, μόνοι τῶν πάντων τῆς σωτηρίας αὐτοῖς αἰτιοί. Ἐκ δὲ τοῦ ταῦθ' ὑφ' ἀπάντων ὀφθῆναι ποιήσετε τοὺς πολλοὺς ἐν ἀπάσαις ταῖς πόλεσι τοῦτο ποιεῖσθαι σύμβολον τῆς αὐτῶν σωτηρίας, ἐὰν ὑμῖν ᾧσι φίλοι· οὐ μείζον οὐδὲν ἂν ὑμῖν γένοιτ' ἀγαθόν, ἢ παρὰ πάντων ἐκόντων ἀνυπόπτου τυχεῖν εὐνοίας.

Μεταφρασμένο Κείμενο
Παράγραφοι 11-13

Εγώ πιστεύω πως, αν η πόλη παρακολουθεῖ ενεργῶς ἀπὸ κοντὰ τις εξελίξεις, οὔτε η Ἀρτεμισία θα ἐναντιωθεῖ στην ἐνέργεια αὐτή. Ἐπ' αὐτοῦ ἀκούστε μία σύντομη εἰσήγηση καὶ ὕστερα σκεφθεῖτε αν συλλογίζομαι σωστά ἢ ὄχι. Ἡ γνώμη μου εἶναι πως, αν ὅλες οι ἐπιχειρήσεις του Βασιλέως στην Αἴγυπτο εὐδοκιοῦν ὡπως αὐτὸς τις εσχεδίασε, η Ἀρτεμισία με πολὺ μεγάλο ζήλο θα προσπαθήσει να του προσφέρει τὴ Ρόδο, ὄχι γιατί τον συμπαθεῖ, ἀλλὰ ἐπειδὴ θέλει, τώρα που αὐτὸς συμβαίνει να βρίσκεται πλησίον τῆς, να του προσφέρει κάποια μεγάλη ἐκδούλευση, για να εξασφαλίσει τὴν ἀνεπιφύλακτη εὐνοία του. Αν ὅμως οι υποθέσεις του ἐξελίσσονται ὡπως λέγουν οι φήμες καὶ ἔχει ἀποτύχει σε ὅλες του τις ἐπιχειρήσεις, νομίζω πως (η Ἀρτεμισία) θεωρεῖ, ὡπως καὶ πράγματι συμβαίνει, ὅτι αὐτὸ το νησί σε τίποτα δεν χρησιμεύει σήμερα στον Βασιλέα παρὰ μόνο ὡς βάση ἐλέγχου τῆς σατραπείας τῆς, ὡστε να μην μπορεῖ καθόλου να κινηθεῖ ἐναντίον του. Ἐπομένως μου φαίνεται πως αὐτὴ προκρίνει να κατέχετε σεις το νησί, χωρὶς να σας το παραχωρήσει φανερά, παρὰ να το καταλάβει ἐκεῖνος. Πιστεύω λοιπὸν πως ἐκείνη οὔτε ἐνισχύσεις θα στείλει κι αν ἴσως τὸ πράξει, θα τὸ πράξει πρόχειρα κι ἀδέξια. Καὶ μολονότι για το Βασιλιά δεν πρόκειται ἐγὼ τουλάχιστον, μα το Δία, να ἰσχυριστώ ὅτι γνωρίζω τι θα πράξει, ὅμως μπορῶ με βεβαιότητα να υποστηρίξω τούτο, ὅτι συμφέρει τὴν πόλη μας να διευκρινισθεῖ τώρα αν ἐκεῖνος θα ἐγείρει ἀξιώσεις για τὴν πόλη των Ροδίων ἢ ὄχι. Διότι, στην περίπτωση που θα ἐγείρει ἀξιώσεις, τότε ἀντικείμενο τῆς συζητήσεώς μας δεν πρέπει να εἶναι μόνον ἡ τύχη των Ροδίων, ἀλλὰ καὶ το δικὸ μας μέλλον καὶ ὅλων των Ἑλλήνων.

Παρατηρήσεις

1. Να ἀποδώσετε τὸ πρωτότυπο κείμενο στη νέα ἐλληνική.

(Μονάδες 10)

2. α) Πῶς παρουσιάζει ὁ ρήτορας τὴ στάση ἀπέναντι στους Ροδίους του Μαύσωλου, των συμμάχων τους καὶ των Ἀθηναίων, προκειμένου να ἀποδείξει ὅτι συμφέρει τὴν Ἀθήνα ἡ παροχὴ βοήθειας στους Ροδίους;

(Μονάδες 10)

β) Για ποιους λόγους πιστεύει ότι η Αθήνα πρέπει να βοηθήσει τους Ροδίους; (πρωτότυπο κείμενο)

(Μονάδες 5)

3. α) «Πιστεύω λοιπόν πως εκείνη ούτε ενισχύσεις θα στείλει κι αν ίσως το πράξει, θα το πράξει πρόχειρα κι αδέξια»: Ποιοι λόγοι θα οδηγήσουν την Αρτεμισία στη συγκεκριμένη αντίδραση, στην περίπτωση που οι Αθηναίοι καταλάβουν τη Ρόδο; (μεταφρασμένο κείμενο)

(Μονάδες 7)

β) Ποιες είναι οι πιθανές αντιδράσεις του Πέρση Βασιλιά, στην περίπτωση που οι Αθηναίοι βοηθήσουν τους Ροδίους; Γιατί συμφέρει τους Αθηναίους να προβούν σε υποστήριξη της Ρόδου; (μεταφρασμένο κείμενο)

(Μονάδες 8)

4. Σε ποιο είδος ρητορικών λόγων συγκαταλέγεται ο λόγος του Δημοσθένη *Υπέρ της των Ροδίων Ελευθερίας*; Τι γνωρίζετε γι' αυτό το είδος ρητορικών λόγων; (Εισαγωγή)

(Μονάδες 10)

5. Να γράψετε από δύο παράγωγα ουσιαστικά ή επίθετα (απλά ή σύνθετα) της νέας ελληνικής για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: συνέστησαν, φανήσεται, φάσκων, άφηρημένος, όφθῆναι

(Μονάδες 10)

Αδίδακτο κείμενο

Ξενοφώντας Έλληνικά, V, 2, 32-33

Ὅς δέ ταυτ' ἐπέπρακτο, πεθέμαρχον μὲν ἀντί Ἰσμνίου ἄλλῃον εἶλοντο, ὁ δέ Λεοντιάδης εὐθύς εἰς Λακεδαίμονα ἐπορεύετο. Ἦυρε δ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐφόρους καὶ τῆς πόλεως τό πῆθος χαλεπῶς ἔχοντας τῷ Φοιβίδα, ὅτι οὐ προσταθέντα ὑπὸ τῆς πόλεως ταῦτα ἐπεπράχει ὁ μέντοι Ἀγνοσίλαος ἔλεγεν ὅτι, εἰ μὲν βλαβερὰ τῇ Λακεδαίμονι πεπραχῶς εἶη, δίκαιον εἶη ζημιοῦσθαι, εἰ δέ ἀγαθὰ, ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον ἐξεῖναι τὰ τοιαῦτα αὐτοσχεδιάζειν. Αὐτό οὖν τοῦτ', ἔφη, προσήκει σκοπεῖν, πότερον ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἐστὶ τὰ πεπραγμένα. Ἐπειτα μέντοι ὁ Λεοντιάδης ἐλθὼν εἰς τοὺς ἐκκλήτους ἔλεγε τοιάδε· Ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς μὲν πολεμικῶς εἶχον ὑμῖν οἱ Θηβαῖοι, πρὶν τὰ νῦν πεπραγμένα γενέσθαι, καὶ ὑμεῖς ἐλέγετε.

οἱ ἐκκλήτοι = ἡ ἐκκλήσις τοῦ δήμου

Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω κείμενο.

(Μονάδες 20)

2α. Να γράψετε τον τύπο που σας ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ἐπέπρακτο:	β' ενικό και γ' ενικό προστακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή
εἶθοντο:	β' πληθυντικό προστακτικής του ίδιου χρόνου στη φωνή που βρίσκεται
ἠὔρε:	β' ενικό υποτακτικής και προστακτικής στο χρόνο και στη φωνή που βρίσκεται
ἔχοντας:	γ' ενικό ευκτικής αορίστου β' στη φωνή που βρίσκεται
εἶναι:	β' ενικό προστακτικής ενεστώτα και γ' ενικό οριστικής μέλλοντα
σκοπεῖν:	γ' ενικό ενεστώτα στην υποτακτική και προστακτική στην ίδια φωνή

(Μονάδες 5)

2β. ταῦτ':	κλητική ενικού του αρσενικού γένους
Λακεδαίμονα:	ονομαστική ενικού
τῆς πόλεως:	κλητική ενικού
τό πᾶθος:	δοτική πληθυντικού
προσταχθέντα:	ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους
ἐπεπράχει:	μετοχή ενεργητικού παρακειμένου στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους
δίκαιον:	ονομαστική πληθυντικού του θηλυκού γένους
ἀρχαῖον:	συγκριτικός βαθμός του επιθέτου εκεί που βρίσκεται
ἐθῶν:	δοτική πληθυντικού στο ίδιο γένος
ὑμεῖς:	αιτιατική πληθυντικού του γ' προσώπου

(Μονάδες 5)

3α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

ταῦτ' , ταῦτα, τῆ Λακεδαίμονι, σκοπεῖν, Λακεδαιμόνιοι.

(Μονάδες 5)

3β. **«πότερον ἀγαθὰ ἢ κακὰ ἔστι τά πεπραγμένα»:**

να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, δικαιολόγηση εκφοράς, συντακτική θέση).

(Μονάδες 2,5)

3γ. **«ποθέμαρχον μὲν ἀντί Ἴσμηνίου ἄλλων εἶθοντο»:**

να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(Μονάδες 2,5)